

LÄRARUTBILDNINGEN

Kompletterande pedagogisk utbildning 60hp, Historia gymnasieskolan

Bridging Education, History Upper Secondary School

Programkod: LAKGH

Högskolepoäng/ECTS: 60

Utbildningsnivå: Avancerad nivå

Examenskategori: Yrkesexamen

Undervisningsspråk: Svenska

Fastställd av

Lärarytbildningsnämnden, 2026-01-26

Giltig från och med

Hösttermin 2026

Behörighetskrav

Behörighetskrav

För antagning till Kompletterande pedagogisk utbildning krävs, förutom grundläggande behörighet, särskild behörighet, SvB/Sv2B, EnA alternativt Svenska 3/Svenska som andraspråk 3 och Engelska 6, samt

för ämneslärarexamen med inriktning mot arbete i gymnasieskolan

1. en generell examen om 180 högskolepoäng på grundnivå inom en huvudområdesgrupp enligt bilaga 1 SFS 2021:1336 och en generell

examen om lägst 60 högskolepoäng på avancerad nivå, inom samma huvudområdesgrupp, eller

2. en yrkesexamen enligt bilaga 1 SFS 2021:1336.

Särskild behörighet till utbildningen har också den som har

1. en äldre generell examen om lägst det antal högskolepoäng som framgår av 12 eller 13 § och som motsvarar en huvudområdesgrupp enligt bilaga 1 SFS 2021:1336,

2. en äldre generell examen om lägst det antal högskolepoäng som sammantaget framgår av 14 § och som motsvarar en huvudområdesgrupp enligt bilaga 1 SFS 2021:1336, eller

3. en äldre yrkesexamen som motsvarar en yrkesexamen enligt bilaga 1 SFS 2021:1336.

Endast examen från land som är part i konventionen om erkännande av bevis avseende högre utbildning i Europaregionen den 11 april 1997 kan ligga till grund till särskild behörighet (SFS 2021:1336).

Inledning

Lärarytutbildning är en akademisk professionsutbildning. Vid Karlstads universitet betyder det att hela utbildningen genomsyras av ett tydligt yrkesperspektiv. Utbildningen omfattar såväl specifika som generella lärarkunskaper. Den förenar forskningens problematiserande perspektiv med vardagspraktikens behov av problemlösning och ämneskunnande med ämnesdidaktik.

Det finns många möjliga vägar till att bli en bra lärare. Utbildningen syftar till att utveckla en handlingsinriktad problemmedvetenhet. Vägen till en självständig läraridentitet förutsätter goda kunskaper och ett öppet, prövande och etiskt förhållningssätt. Karlstads universitet har utvecklat en lärarytutbildning runt tre övergripande kompetenser: *innehållskompetens, didaktisk kompetens och ledarskapskompetens.*

Innehållskompetens tar fasta på att lärandet har ett kunskapsinnehåll. Utgångspunkten är att lärare för alla åldrar och inriktningar behöver kvalificerade kunskaper inom sina respektive områden.

Didaktisk kompetens innebär att utgångspunkt för lärande tas både i elevens förutsättningar och i kunskapsinnehållets speciella karaktär. I utbildningen läggs särskild vikt vid att de ämnesinriktade studierna sätts i relation till läraryrket.

Ledarskapskompetens innefattar färdigheter att skapa lärandemiljöer som är trygga och utmanande. Lärarytutbildningen skall förbereda studenten att utvärdera såväl skolans verksamhet som egna och andras lärande.

Lärarytutbildningen vid Karlstads universitet vill både möta och utmana skolans behov. I den uppgiften ingår att lärarstudenter förbereds för en aktuell skolverksamhet men också för att våga ompröva invanda föreställningar om lärande och undervisning.

Ämneslärarytprogrammet vid Karlstads universitet skall ge studenterna goda förutsättningar för att förbereda sig inför sitt yrkesliv som är komplext, ansvarsfullt och föränderligt. Programmet ger också förutsättningar för vidare akademiska studier.

Utbildningens mål

För examenskrav gäller Högskoleförordningen och SFS 2021:1335 om inget anges i förordningen om försöksverksamhet för kompletterande pedagogisk utbildning som leder till grundlärarytexamen eller ämneslärarytexamen (SFS 2021:1336).

Kunskap och förståelse

För ämneslärarytexamen med inriktning mot arbete i gymnasieskolan ska studenten

- visa sådana ämneskunskaper som krävs för yrkesutövningen, inbegripet såväl brett kunnande inom ämnesstudiernas huvudområde som väsentligt fördjupade kunskaper inom vissa delar av detta område och fördjupad insikt i aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete.

För ämneslärarexamen ska studenten också

- visa sådana kunskaper i didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik som krävs för undervisning och lärande inom det eller de ämnen som utbildningen avser och för den verksamhet i övrigt som utbildningen avser samt visa kännedom om vuxnas lärande,
- visa fördjupad kunskap om vetenskapsteori samt kvalitativa och kvantitativa forskningsmetoder, och visa kunskap om relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet och dess betydelse för yrkesutövningen,
- visa sådan kunskap om barns och ungdomars utveckling, lärande, behov och förutsättningar som krävs för den verksamhet som utbildningen avser,
- visa kunskap om och förståelse för sociala relationer, konflikthantering och ledarskap,
- visa kunskap om skolväsendets organisation, relevanta styrdokument, läroplansteori och olika pedagogisk-didaktiska perspektiv samt visa kännedom om skolväsendets historia, och
- visa fördjupad kunskap om bedömning och betygsättning.

Färdigheter och förmåga

För ämneslärarexamen ska studenten

- visa fördjupad förmåga att skapa förutsättningar för alla elever att lära och utvecklas,
- visa fördjupad förmåga att kritiskt och självständigt tillvarata, systematisera och reflektera över egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat för att därigenom bidra till utvecklingen av yrkesverksamheten och kunskapsutvecklingen inom ämnen, ämnesområden och ämnesdidaktik,
- visa förmåga att ta till vara elevers kunskaper och erfarenheter för att stimulera varje elevs lärande och utveckling,
- visa förmåga att tillämpa sådan didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik som krävs för undervisning och lärande inom det eller de ämnen som utbildningen avser och för den verksamhet i övrigt som utbildningen avser,
- visa förmåga att självständigt och tillsammans med andra planera, genomföra, utvärdera och utveckla undervisning och den pedagogiska verksamheten i övrigt i syfte att på bästa sätt stimulera varje elevs lärande och utveckling,
- visa förmåga att identifiera och i samverkan med andra tillgodose elevers behov av specialpedagogiska insatser, inbegripet

specialpedagogiska insatser för elever med neuropsykiatriska svårigheter,

- visa förmåga att observera, dokumentera och analysera elevers lärande och utveckling i förhållande till verksamhetens mål och att informera och samarbeta med elever och deras vårdnadshavare,
- visa förmåga att kommunicera och förankra skolans värdegrund, inbegripet de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingarna,
- visa förmåga att förebygga och motverka diskriminering och annan kränkande behandling av elever,
- visa förmåga att beakta, kommunicera och förankra ett jämställdhets- och jämlikhetsperspektiv i den pedagogiska verksamheten,
- visa förmåga att kommunicera och reflektera kring frågor som rör identitet, sexualitet och relationer,
- visa kommunikativ förmåga i lyssnande, talande och skrivande till stöd för den pedagogiska verksamheten,
- visa förmåga att använda och värdera läroböcker, andra läromedel och andra lärverktyg,
- visa förmåga att säkert och kritiskt använda digitala verktyg i den pedagogiska verksamheten och att beakta betydelsen av olika mediers och digitala miljöers roll för denna, och
- visa förmåga att i den pedagogiska verksamheten utveckla färdigheter som är värdefulla för yrkesutövningen.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

För ämneslärarexamen ska studenten

- visa självkännedom och empatisk förmåga,
- visa förmåga till ett professionellt förhållningssätt gentemot elever och deras vårdnadshavare,
- visa förmåga att i det pedagogiska arbetet göra bedömningar utifrån relevanta vetenskapliga, samhälleliga och etiska aspekter med särskilt beaktande av de mänskliga rättigheterna, i synnerhet barnets rättigheter enligt barnkonventionen, samt en hållbar utveckling, och
- visa förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och utveckla sin kompetens i det pedagogiska arbetet.

Utbildningens utformning

Utbildningen avser ämnesstudier och ämnesdidaktiska studier 20 hp, studier inom utbildningsvetenskaplig kärna 20 hp, verksamhetsförlagd utbildning 20 hp.

Den studerande skall i utbildningen tillägna sig kunskaper, färdigheter och förhållningssätt som är nödvändiga för att uppfylla examensordningens mål för ämneslärarexamen.

Utbildningsvetenskaplig kärna, 20hp

Den utbildningsvetenskapliga kärnan omfattar centrala och generella lärarkompetenser som ges tillämpningar med anknytning till det kommande yrket. Studierna inom den utbildningsvetenskapliga kärnan ska omfatta följande:

- skolväsendets villkor,
- skolans värdegrund, innefattande de grundläggande demokratiska värderingarna och de mänskliga rättigheterna,
- utveckling och lärande, som ska ha ett tvärvetenskapligt perspektiv där kognitionsvetenskap ingår, samt specialpedagogik,
- sociala relationer, konflikthantering och ledarskap, och
- bedömning och betygssättning.

Den verksamhetsförlagda delen av utbildningen (VFU) 20hp

En central del av utbildningen är förlagd till skolan. Under denna del av utbildningen omsätts och problematiseras förvärvade kunskaper i praktiskt lärararbete. Erfarenheter gjorda under den verksamhetsförlagda delen inkluderas och problematiseras i de teoretiska studierna. Den verksamhetsförlagda delen av utbildningen syftar till att fördjupa förståelsen för läraryrkets mångsidighet och komplexitet liksom att träna studentens pedagogiska färdigheter. Den studerande deltar i olika pedagogiska aktiviteter som planering, undervisning och uppföljning. De studerande skall även involveras i samarbetet med föräldrar, i utvecklingssamtal, tolkning och konkretisering av styrdokument samt lokalt utvecklingsarbete.

Den verksamhetsförlagda utbildningen knyter an till utbildningens alla delar och är till minst hälften ämnesrelaterad.

Ämnesstudier och ämnesdidaktik 20hp

Ämnesstudierna och de ämnesdidaktiska studier ska ge de kunskaper som krävs undervisning i respektive ämne och ämnen.

Utbildningens innehåll

Utbildningen erbjuds på helfart, vilket innebär att den ges under två terminer.

Termin 1:

Skolan som system och idé - KPU, 4 hp

Lärarens pedagogiska förhållningssätt och VFU 1 – KPU 60, 16,5 hp

Ämnesstudier och ämnesdidaktik – KPU 60, 7,5hp

Termin 2:

Ämnesstudier och ämnesdidaktik – KPU 60, 4,5 hp

Lärares professionella ledarskap och VFU II - KPU 60, 18 hp

Ämnesdidaktiskt utvecklingsarbete på forskningsmässig grund - KPU 60, 7,5 hp

Studier utomlands

Under utbildningen kan VFU-kurser förläggas utomlands. För mer information om vilka möjligheter som erbjuds finns på Karlstads universitets hemsida.

Undervisnings- och examinationsformer

Inom lärarprogrammets kurser tillämpas varierande undervisnings- och examinationsformer. Exempel på undervisningsformer är seminarier, föreläsningar, grupparbeten och workshops. Exempel på examinationer är salstentor, hemskrivningar, muntliga redovisningar, filmsekvenser och poddar. Vissa moment är obligatoriska och dessa skall framgå av respektive kursdokument.

Examensbenämning

Ämneslärarexamen

Bachelor/Master of Arts/Science in Upper Secondary Education

Tillgodoräknande av kurs

Student har rätt att begära tillgodoräknande av tidigare studier vid svensk högskola eller studier utomlands. En student kan även begära tillgodoräknande av kunskaper och färdigheter som förvärvats i yrkesverksamhet. Beslut om tillgodoräknande av hel kurs eller del av kurs fattas enligt gällande regelverk.

Övrigt

Regler för utbildning på grundnivå och avancerad nivå vid Karlstads universitet reglerar studenters och anställdas skyldigheter och rättigheter.